

**Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ασφαλιστική διαμεσολάβηση»**

(2001/C 221/21)

Στις 3 Νοεμβρίου 2000, και σύμφωνα με τα άρθρα 47 (παράγρ. 2) και 55 της Συνθήκης ΕΚ, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα Ενιαίας Αγοράς, Παραγωγής και Κατανάλωσης στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 10 Απριλίου 2001, με βάση την εισηγητική έκθεση της κας Konitzer.

Κατά την 382η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 2001) η ΟΚΕ υιοθέτησε με 77 ψήφους υπέρ, 14 ψήφους κατά και 10 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση:

## 1. Εισαγωγή

1.1. Στην αγορά χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, οι ανεξάρτητοι ασφαλιστικοί πράκτορες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Σύμφωνα με στοιχεία του διεθνούς γραφείου ασφαλιστών και αντασφαλιστών (ΔΓΑΑ), σε πολλά κράτη μέλη το μερίδιο αγοράς που καταλαμβάνεται από την εμπορία ασφαλιστικών προϊόντων υπερβαίνει το 50 %<sup>(1)</sup>.

1.2. Ενώ για τις επιχειρήσεις του ασφαλιστικού κλάδου η εσωτερική ασφαλιστική αγορά έχει ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό με το νομοθετικό καθεστώς που θεσπίστηκε με την τρίτη οδηγία<sup>(2)</sup> και από τον Ιούλιο του 1994 ισχύει για κάθε ασφαλιστική εταιρεία ένα σύστημα ενιαίας αδειοδότησης και επίβλεψης εκ μέρους των κρατών μελών στα οποία εδρεύουν, δεν έχει θεσπιστεί μέχρι στιγμής ένα αποτελεσματικό και ενιαίο ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο για τους ασφαλιστικούς και τους αντασφαλιστικούς διαμεσολαβητές. Η απουσία του εν λόγω νομοθετικού πλαισίου εμποδίζει την πλήρη αξιοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας υπηρεσιών και της ελεύθερης εγκατάστασης, γεγονός το οποίο ευθύνεται συχνά για την αδυναμία των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών να ικανοποιήσουν τις επιθυμίες των πελατών τους. Σχετικά παραδείγματα αποτελούν η ασφάλεια ευθύνης έναντι τρίτων και η ασφάλεια κάλυψης κινδύνων για αυτοκίνητα-οχήματα και για ακίνητα, τα οποία ευρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος και που στις περισσότερες περιπτώσεις συνάπτονται και μπορούν να συναφθούν μόνο σε αυτό.

1.3. Ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή στην αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την πρόταση οδηγίας ότι οι κοινοτικές διατάξεις που έχουν θεσπιστεί για τους διαμεσολαβητές [οδηγία 77/92/ΕΟΚ<sup>(3)</sup> και σύσταση 92/48/ΕΟΚ<sup>(4)</sup>] συνέβαλαν οπωσδήποτε στην προσέγγιση των εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων, αλλά πάντως οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές εξακολουθούν πάντοτε να υπόκεινται σε αποκλίνουσες εθνικές διατάξεις, που στεγανοποιούν τις εθνικές αγορές και εμποδίζουν τη διασυνοριακή άσκηση των καθηκόντων τους.

(1) Οι στατιστικές για το μερίδιο αγοράς των διαφόρων μορφών εμπορίας στη σελίδα 3 του εγγράφου COM(2000) 511 τελικό πρέπει να συμπληρωθούν από το ΔΓΑΑ με τα δεδομένα για τις σκανδιναβικές χώρες — βλέπε παράρτημα.

(2) Οδηγία 92/49/ΕΟΚ (τρίτη οδηγία για την πρωτασφάλιση), ΕΕ L 228 της 11.8.1992, σ. 1· Οδηγία 92/96/ΕΟΚ (τρίτη οδηγία για τις ασφάλειες ζωής), ΕΕ L 360 της 9.12.1992, σ. 1.

(3) ΕΕ L 26 της 31.1.1977, σ. 14.

(4) ΕΕ L 19 της 28.1.1992, σ. 32.

1.4. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η σύσταση της Επιτροπής 92/48Κ/ΕΟΚ<sup>(4)</sup> δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί σε όλα τα κράτη μέλη. Όπως αποδείχτηκε η οδηγία 77/92/ΕΟΚ δεν ήταν αρκετή για τη θέσπιση ενός νομοθετικού πλαισίου το οποίο θα εξασφάλιζε την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και την ελεύθερη εγκατάσταση στην περίπτωση των διασυνοριακών δραστηριοτήτων ασφαλιστών και αντασφαλιστών. Υπάρχουν ορισμένα κράτη μέλη όπου, όπως πάντα, η ανάληψη ασφαλιστικών δραστηριοτήτων δεν προϋποθέτει αντίστοιχη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ενώ ο επαγγελματικός τίτλος των διαμεσολαβητών είναι σε πολλές περιπτώσεις απροσπάτετος.

1.5. Με την πρόταση της Επιτροπής για την έκδοση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση τονίζεται η πρόθεση της ευρωπαϊκής ένωσης η οποία εκφράζεται στο σχέδιο δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες<sup>(5)</sup> για τη δημιουργία μιας πραγματικά ολοκληρωμένης αγοράς λιανικού εμπορίου στην οποία θα προστατεύονται δεόντως τα συμφέροντα των καταναλωτών και των παροχών υπηρεσιών στον τομέα της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης.

## 2. Κύρια σημεία της πρότασης οδηγίας

2.1. Η πρόταση της Επιτροπής αφορά την επαγγελματική πρόσβαση όλων των προσώπων τα οποία αναλαμβάνουν ή ασκούν ήδη το επάγγελμα του ασφαλιστικού ή αντασφαλιστικού διαμεσολαβητή (άρθρο 1, παράγρ. 1), ανεξαρτήτως αν η εν λόγω επαγγελματική δραστηριότητα εκτελείται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

2.2. Σκοπός της οδηγίας είναι η βελτίωση της κυκλοφορίας υπηρεσιών και της ελευθερίας εγκατάστασης των διαμεσολαβητών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.3. Η οδηγία συνεκτιμά το γεγονός ότι η ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές αποτελούν βασικό κρίκο στην αλυσίδα διάθεσης ασφαλιστικών υπηρεσιών στην Κοινότητα. Το μερίδιο που κατέχουν στην αγορά ασφαλιστικών προϊόντων σε πολλά κράτη μέλη υπερβαίνει το 50 %.

(5) COM(1999) 232 τελικό της 11.5.1999.

2.4. Επιπλέον, η πρόταση οδηγίας συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων του σχεδίου δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες<sup>(1)</sup> του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κολωνίας, που υιοθετήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην Κολωνία τον Ιούνιο του 1999 και επικυρώθηκε εκ νέου με έμφαση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας στις 23 και 24 Μαρτίου 2000 σχετικά με τη δημιουργία μιας πραγματικά ενοποιημένης αγοράς λιανικού εμπορίου στην οποία θα προστατεύονται δεόντως τα συμφέροντα των καταναλωτών και των παρόχων υπηρεσιών.

2.5. Η πρόταση οδηγίας ανταποκρίνεται επίσης στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σύμφωνα με το οποίο στα πλαίσια του σχεδίου δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες πρέπει να δοθεί απόλυτη προτεραιότητα<sup>(2)</sup> στην τροποποίηση των κοινοτικών νομοθετικών διατάξεων για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση.

2.6. Με την πρόταση οδηγίας θεσπίζεται ένα νέο κανονιστικό καθεστώς το οποίο θα εξασφαλίσει ένα υψηλό επίπεδο επαγγελματικής προστασίας σε όλους τους ανεξάρτητους διαμεσολαβητές (άρθρο 4). Το επάγγελμα του ασφαλιστικού και αντισταθμιστικού διαμεσολαβητή θα μπορούν να ασκούν στα κράτη μέλη εκείνοι οι οποίοι:

- διαθέτουν τις απαιτούμενες γενικές, εμπορικές και επαγγελματικές γνώσεις και ικανότητες·
- μπορούν να αποδείξουν ότι έχουν καλή φήμη και ιδιαιτέρως ότι δεν έχουν διαπράξει αξιόποινες πράξεις στον κλάδο της ασφάλισης και της αντισταθμίσσης και δεν έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση·
- διαθέτουν ασφάλιση αστικής επαγγελματικής ευθύνης ή οποιασδήποτε άλλη ανάλογη κάλυψη της αστικής ευθύνης που προκύπτει από επαγγελματική αμέλεια για ποσό τουλάχιστον 1 000 000 ευρώ ανά απαίτηση·
- έχουν μεριμνήσει ώστε, τα μέτρα που πρέπει να θεσπιστούν από τα κράτη μέλη για την προστασία των καταναλωτών, να εξασφαλίζουν την καταβολή των ασφαλιστρών στην ασφαλιστική ή αντισταθμιστική επιχείρηση ή την καταβολή του ποσού της αποζημίωσης στον ασφαλιζόμενο.

2.7. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν λιγότερα προσόντα από αυτά που ισχύουν για τους ανεξάρτητους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές που ασκούν αυτήν ως κύρια επαγγελματική δραστηριότητα για την περίπτωση προσώπων τα οποία εργάζονται είτε σε επιχείρηση είτε για λογαριασμό προσώπου που ασκεί τη δραστηριότητα της ασφαλιστικής ή αντισταθμιστικής διαμεσολάβησης ή εφόσον ασκούν τη δραστηριότητα αυτή υπό τη μορφή δευτερεύουσας απασχόλησης, υπό την προϋπόθεση ότι οι εργοδότες τους θα τους παράσχουν τη δέουσα βασική κατάρτιση και ότι αναλαμβάνουν πλήρως την ευθύνη για τις ενέργειές τους (άρθρο 4, παράγρ. 1, εδάφια 2 & 3).

2.8. Τα κράτη μέλη μπορούν να μην εφαρμόζουν την οδηγία αυτή στα πρόσωπα τα οποία παρέχουν ασφαλιστικά συμβόλαια, εφόσον η ασφάλιση αποτελεί παρεπόμενο στοιχείο του αγαθού ή

της υπηρεσίας που παρέχεται και δεν απαιτούνται ιδιαίτερες γνώσεις, το ποσό των ασφαλιστρών δεν υπερβαίνει τα 1 000 ευρώ και η διάρκεια της ασφαλιστικής σύμβασης είναι μικρότερη του ενός έτους (άρθρο 1, παράγρ. 2).

2.9. Η οδηγία προβλέπει ότι η ανάληψη ή η άσκηση του επαγγέλματος του ασφαλιστικού ή αντισταθμιστικού διαμεσολαβητή θα εξαρτάται από την καταχώρηση σε ειδικό μητρώο εκ μέρους της αρμόδιας αρχής στο κράτος μέλος καταγωγής τους, στο οποίο θα είναι εύκολη η πρόσβαση του κοινού (άρθρο 3).

2.10. Σύμφωνα με την οδηγία, μπορεί να γίνεται προσφυγή μόνο στις υπηρεσίες ασφαλιστικών διαμεσολαβητών που είναι εγγεγραμμένοι σε μητρώο (άρθρο 3, παράγρ. 5).

2.11. Για να εξασφαλιστεί η ελευθερία παροχής υπηρεσιών και εγκατάστασης, η οδηγία ορίζει μια υποχρέωση αμοιβαίας ενημέρωσης μεταξύ χώρας καταγωγής και χώρας υποδοχής πριν ένας διαμεσολαβητής μπορέσει να αρχίσει τις επαγγελματικές του δραστηριότητες ή να εγκατασταθεί σε ένα κράτος μέλος άλλο αυτού από το οποίο κατάγεται. Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής ενημερώνουν τις αντίστοιχες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής σχετικά με τους όρους υπό τους οποίους ασκούνται, προς το κοινό συμφέρον, οι εν λόγω επαγγελματικές δραστηριότητες στην επικράτειά του (άρθρο 5).

2.12. Οι αρχές οι οποίες είναι επιφορτισμένες με την τήρηση του μητρώου διαμεσολαβητών πρέπει να είναι είτε δημόσιες αρχές είτε οργανισμοί οι οποίοι αναγνωρίζονται από το εθνικό δίκαιο ή από δημόσιες αρχές ρητώς εξουσιοδοτημένες προς τούτο από την εθνική νομοθεσία (άρθρο 6).

2.13. Στο σχέδιο οδηγίας προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη επιβάλλουν τις κατάλληλες κυρώσεις σε διαμεσολαβητές που δεν έχουν εγγραφεί στο αντίστοιχο μητρώο και οι οποίοι προσφέρουν ή προωθούν ασφαλιστικά προϊόντα καθώς και ασφαλιστικές επιχειρήσεις οι οποίες προσφεύγουν στις υπηρεσίες ενός μη εγγεγραμμένου διαμεσολαβητή. Σε περίπτωση παραβάσεως, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών συνεργάζονται μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών (άρθρο 7).

2.14. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να μεριμνήσουν για την ίδρυση φορέων υποβολής παραπόνων καθώς και για την καθιέρωση ενός συστήματος εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών (άρθρο 8 & 9).

2.15. Οι διαμεσολαβητές υποχρεούνται να παρέχουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στην οδηγία (άρθρο 10).

2.16. Οι διατάξεις της οδηγίας θα πρέπει να έχουν εφαρμοστεί στα κράτη μέλη έως τις 31 Δεκεμβρίου 2003 (άρθρο 13).

(1) COM(1999) 232 τελικό της 11.5.1999.

(2) Ψήφισμα A5-0059/2000, σημείο 11.

### 3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επικροτεί ρητώς την πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση ενός κανονιστικού καθεστώτος με το οποίο εξασφαλίζεται ένα υψηλό επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών διαμεσολαβητών βάσει του οποίου επιτυγχάνεται η ενιαία καταχώριση των διαμεσολαβητών προκειμένου να διευκολυνθεί σε διασυννοριακό επίπεδο η άσκηση των δραστηριοτήτων τους στα πλαίσια της ελευθερίας εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών και να εξασφαλιστεί ταυτόχρονα ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των συμφερόντων των ασφαλιζόμενων.

3.1.1. Η ΟΚΕ έχει επισημάνει ήδη ότι, παρά την εξαιρετική σημασία που έχει για την απρόσκοπτη λειτουργία του ασφαλιστικού κλάδου στην εσωτερική αγορά, το επάγγελμα των ασφαλιστικών πρακτόρων και διαμεσολαβητών περιλαμβάνεται μόνο σε μια οδηγία από το 1976, στην οποία δεν εξετάζονται τα θέματα της επαγγελματικής ευθύνης, των οικονομικών εγγυήσεων, της καταχώρισης σε μητρώο και άλλες επαγγελματικές προϋποθέσεις<sup>(1)</sup>.

3.1.2. Ωστόσο, η ΟΚΕ εκτιμά ότι η υλοποίηση των στόχων της πρότασης οδηγίας για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση δεν είναι πάντα εξασφαλισμένη και ότι αυτό συμβαίνει:

- όσον αφορά την απαίτηση της υψηλής επαγγελματικής κατάρτισης των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών διαμεσολαβητών και
- όσον αφορά τη δυνατότητα της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, της ελεύθερης εγκατάστασης και της προστασίας των πελατών και των ασφαλισμένων.

3.2. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση της Επιτροπής, η οδηγία καθιερώνει ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην εξασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου επαγγελματικών προσόντων και επάρκειας των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών<sup>(2)</sup>. Όμως, η βάση κάθε επαγγελματικής κατάρτισης είναι η θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση στο επάγγελμα, οι εμπειρίες που έχουν αποκτηθεί κατά την άσκηση αυτής και τα οφέλη που προκύπτουν από τη συνεχιζόμενη επιμόρφωση και επαγγελματική εκπαίδευση. Κατά την άποψη της Επιτροπής<sup>(3)</sup> οι γνώσεις και οι ικανότητες των διαμεσολαβητών πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των καθηκόντων τους καθώς και εκείνες της αγοράς ενώ το περιεχόμενο και το ύψος των γνώσεων ορίζεται από τα ίδια τα κράτη μέλη.

3.2.1. Με βάση τους εν λόγω στόχους στο άρθρο 4 — παράγραφος 1 — υποπαράγραφος 1, καθώς και στη σύσταση 92/38/ΕΟΚ ορίζεται ότι οι ασφαλιστικοί και αντασφαλιστικοί διαμεσολαβητές πρέπει να κατέχουν επαρκής γενικές, εμπορικές γνώσεις και ικανότητες.

(1) Η ασφαλιστική αγορά και οι καταναλωτές, γνωμοδότηση πρωτοβουλίας, ΕΕ C 95 της 30.3.1998, σ. 72.

(2) COM(2000) 511 τελικό, αιτιολογική έκθεση, σημείο 1.2, 1η παράγραφος.

(3) COM(2000) 511 τελικό, αιτιολογική έκθεση, σημείο 2, σχολιασμός των άρθρων.

3.2.2. Η ΟΚΕ παραπέμπει στη γνωμοδότησή της που φέρει τον τίτλο «Η ασφαλιστική αγορά και οι καταναλωτές» (ΠΕΑ), στην οποία διαπιστώνει ότι οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές πρέπει να διαθέτουν μίαν εκπαίδευση ανάλογη της σημασίας των καθηκόντων τους<sup>(4)</sup>. Εδώ η ΟΚΕ προσυπογράφει την «Δήλωση του Πόρτο» του ΔΓΑΑ<sup>(5)</sup> η οποία επιτρέπει μεν στα κράτη μέλη να ορίζουν τα ίδια το επίπεδο και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, ταυτόχρονα όμως απαιτεί στοιχειώδεις πρακτικές και θεωρητικές γνώσεις στα πλαίσια μιας εκπαίδευσης η οποία διαρκεί τουλάχιστον 300 ώρες, στις οποίες μπορούν να συμπεριληφθούν και οι ειδικές επαγγελματικές γνώσεις που έχουν αποκτηθεί.

3.2.3. Για την περίπτωση των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών που έχουν αποκτήσει ήδη για ορισμένο διάστημα εμπειρία και γνώσεις στον κλάδο τους, η ΟΚΕ προτείνει να μην ισχύει η υποχρέωση εκπαίδευσης σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, υποπαράγραφος 1, αλλά να τους επιτραπεί η άμεση εγγραφή στο μητρώο μέσω πρόσθετης ρύθμισης.

3.3. Η ελεύθερη ανταλλαγή πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 49 και η ελευθερία εγκατάστασης σύμφωνα με το άρθρο 43 της Συνθήκης ΕΚ θα ισχύσουν και για τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές από τη στιγμή που, με βάση την αναγνώριση και την καταχώριση τους σε ένα κράτος μέλος, θα μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες και σε ένα άλλο ή να ιδρύουν εκεί παραρτήματά τους. Ωστόσο, από τις διάφορες ρυθμίσεις που ισχύουν στα εκάστοτε κράτη μέλη προκύπτουν σαφώς τα κενά της αγοράς που υπήρχαν μέχρι σήμερα. Η κατάσταση αυτή υπάρχει κίνδυνος να διαιωνιστεί σε περίπτωση που εγκριθεί το άρθρο 5 — παράγραφος 3 — τελευταία πρόταση, της πρότασης της Επιτροπής σύμφωνα με το οποίο για την ανάληψη ασφαλιστικών δραστηριοτήτων σε ένα κράτος μέλος ισχύουν όροι οι οποίοι σχετίζονται με διαφορές στην επαγγελματική κατάρτιση. Για το σκοπό αυτό πρέπει να καταβληθεί μια προσπάθεια ούτως ώστε οι εκπαιδευτικές απαιτήσεις που θα ισχύουν σε όλα τα κράτη μέλη να καλύπτουν τα ελάχιστα πρότυπα που αναφέρονται στο άρθρο 4 — παράγραφος 1 — υποπαράγραφος 1, χωρίς να προσδιορίζεται επακριβώς στην οδηγία το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, έτσι ώστε οι ικανότητες αυτές, οι οποίες στην χώρα καταγωγής δίνουν σε έναν ασφαλιστή το δικαίωμα καταχώρισης, να του επιτρέπουν μετά την καταχώρισή του να ασκεί δραστηριότητες σε ένα άλλο κράτος μέλος.

3.3.1. Η ΟΚΕ είναι συνεπώς της γνώμης ότι ο στόχος της ελεύθερης κυκλοφορίας υπηρεσιών και της ελεύθερης εγκατάστασης θα υλοποιηθεί μόνον όταν καθοριστεί ένα στοιχειώδες πρότυπο για τις επαγγελματικές ικανότητες των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών και εφόσον η εκπαίδευση αυτή ολοκληρώνεται με την υποβολή σε εξετάσεις στο δημόσιο ή σε εξετάσεις που αναγνωρίζονται από το δημόσιο.

3.4. Ένας άλλος στόχος της πρότασης της Επιτροπής είναι η βελτίωση της προστασίας των ασφαλιζόμενων οι οποίοι αγοράζουν ασφαλιστικά προϊόντα μέσω ενός διαμεσολαβητή. Έτσι θα εξασφα-

(4) ΕΕ C 95 της 30.3.1998, σ. 72.

(5) Ψήφισμα του ΔΓΑΑ (Δήλωση του Πόρτο) της 7.10.1992, Γερμανία: ασφαλιστική διαμεσολάβηση 1993, σ. 69.

λίζεται, εκτός των άλλων, ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο αναλαμβάνει ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές δραστηριότητες θα είναι καταχωρημένο και θα καλύπτει ορισμένες στοιχειώδεις επαγγελματικές απαιτήσεις. Η αρχική σκέψη να εφαρμοστεί η οδηγία μόνο για την περίπτωση διαμεσολαβητών με ορισμένο κύκλο εργασιών εγκαταλείφθηκε, ορθώς, για λόγους που αφορούν την προστασία των συμφερόντων των ασφαλιζόμενων. Οι διαμεσολαβητές οι οποίοι προωθούν μόνο ένα προϊόν την ημέρα δεν χρειάζονται λιγότερες ικανότητες από όσες εκείνοι οι οποίοι «πωλούν» 10 υπηρεσίες. Ούτε ο αριθμός των υπηρεσιών που πωλούνται ούτε ο χρόνος που δαπανά κανείς για την ενέργεια αυτή μπορούν να καθορίζουν τις βασικές ικανότητες που πρέπει να διαθέτει ο διαμεσολαβητής ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία των πελατών του.

3.4.1. Δυστυχώς η Επιτροπή δεν εφαρμόζει στο άρθρο 4 — παράγραφος 1 — υποπαράγραφος 3, τη διαπίστωση της ίδιας (1) η οποία την οδηγεί στο σημείο να αφήσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να μην απαιτούν από διαμεσολαβητές που ασκούν ασφαλιστικές δραστηριότητες ως δευτερεύουσα απασχόληση τις ικανότητες που ορίζονται στο άρθρο 4 — παράγραφος 1 — υποπαράγραφος 1. Η ασφαλιστική δραστηριότητα ως δευτερεύουσα απασχόληση είναι ευρέως γνωστή στην Πορτογαλία, στις Σκανδιναβικές χώρες και κυρίως στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στην οποία υπάρχουν περίπου 300 000 διαμεσολαβητές οι οποίοι ασχολούνται με τη δραστηριότητα αυτή παράλληλα με την κύρια απασχόλησή τους. Ωστόσο, αν υιοθετηθεί η πρόταση της Επιτροπής, το άνοιγμα της αγοράς και η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών θα επιτρέψουν την άσκηση ασφαλιστικών δραστηριοτήτων ως δευτερεύουσας απασχόλησης και σε άλλα κράτη μέλη, με αποτέλεσμα το πρόβλημα που εθίγη να μην αφορά πλέον μόνο ένα κράτος μέλος.

3.4.2. Η πρόταση της Επιτροπής για την μη εφαρμογή των απαιτήσεων επαγγελματικής κατάρτισης για την περίπτωση των διαμεσολαβητών που ασκούν τις δραστηριότητες αυτές ως δευτερεύουσα απασχόληση αντίκειται παρεμπιπτόντως στην ιδέα της προστασίας των καταναλωτών που περιλαμβάνεται στη Συνθήκη του Άμστερνταμ (2).

3.5. Κατά τη γνώμη της ΟΚΕ, η υποχρέωση διευκρίνισης του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, που προβλέπεται από την Επιτροπή στο άρθρο 10, εδάφιο 3, είναι υπερβολικά μονομερής και, επιπλέον, δεν οδηγεί στην επίτευξη της επιδίωξης για την αύξηση της προστασίας του καταναλωτή, εφόσον σε περίπτωση ζημίας οι διευκρινίσεις του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή θα αποτελούν το μοναδικό σημείο αναφοράς:

#### 4. Ειδικές παρατηρήσεις

##### 4.1. Άρθρο 1 — Πεδίο εφαρμογής

4.1.1. Η Οδηγία επιτρέπει στα κράτη μέλη να μην εφαρμόζουν τις διατάξεις της για τις επαγγελματικές απαιτήσεις (κεφάλαιο 2) καθώς και για τις υποχρεώσεις πληροφόρησης (κεφάλαιο 3) όταν οι επαγγελματικές δραστηριότητες αναλαμβάνονται από πρόσωπα τα οποία προσφέρουν ασφαλιστικές υπηρεσίες για τα οποία δεν

απαιτούνται γενικές ή ειδικές γνώσεις [άρθρο 1, παράγρ. 2(α)] και δεν αφορούν συμβόλαια ασφάλισης ζωής [άρθρο 1, παράγρ. 2(β)], ούτε καλύπτουν αστική ευθύνη [άρθρο 1, παράγρ. 2(γ)] αλλά αφορούν προϊόντα ή υπηρεσίες που προσφέρουν στα πλαίσια της άσκησης της κύριας επαγγελματικής τους δραστηριότητας [άρθρο 1, παράγρ. 2(δ) & 2(ε)]. Κατά τη γνώμη της ΟΚΕ, ο αυτού του είδους τις «παραρτηματικές συμβάσεις» συγκαταλέγεται, για παράδειγμα, η ασφάλιση ενός οχήματος που νοικιάζεται για μια περίοδο διακοπών. Η πρόταση περιορίζει τη διάρκεια μιας ασφαλιστικής σύμβασης στο ένα έτος και το ποσό των ασφαλιστρών στα 1 000 ευρώ [άρθρο 1, παράγρ. 2(στ)].

4.1.1.1. Τα συμβόλαια ασφάλισης ζωής και κάλυψης αστικής ευθύνης που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγρ. 2(β) & (γ), εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 1, παράγρ. 2(α) επειδή προϋποθέτουν ειδικές επαγγελματικές γνώσεις. Έτσι, προτείνεται η διασύνδεση των παραγράφων 2(α) έως και (γ). Ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της ασφάλειας αστικής ευθύνης διαφαίνεται ήδη από τις ασφάλειες αυτοκινήτων-οχημάτων στοιχείο των οποίων είναι σε όλα τα κράτη μέλη η νομικώς κατοχυρωμένη προστασία των θυμάτων, με αποτέλεσμα οι ασφάλειες αυτές να είναι υποχρεωτικές. Αυτό δικαιολογείται και από το γεγονός ότι υπάρχουν και άλλες ασφαλιστικές συμβάσεις για τις οποίες απαιτούνται ορισμένες γενικές και ειδικές επαγγελματικές ικανότητες, όπως συμβαίνει και στην περίπτωση των ασφαλείων ζωής και αστικής ευθύνης. Προτείνεται λοιπόν η ακόλουθη αναδιατύπωση:

« (α) δεν πρόκειται για προϊόντα ασφάλισης γήρατος ή για επένδυση περιουσιακών στοιχείων, όπως για παράδειγμα για την κάλυψη αστικής ευθύνης και για ασφαλιστικά συμβόλαια για τα οποία δεν απαιτούνται κανενός είδους γενικές ή ειδικές γνώσεις στον ασφαλιστικό τομέα. »

4.1.2. Δεν είναι σαφές κατά πόσον το αναφερόμενο ποσό των ασφαλιστρών αφορά το σύνολο των συμβολαίων που συνάπτονται ετησίως ή τα εκάστοτε συμβόλαια. Με βάση το στόχο που περιλαμβάνεται στην πρόταση οδηγίας η μη εφαρμογή των διατάξεων να περιορίζεται στη διαμεσολάβηση ασφαλιστικών συμβολαίων τα οποία καλύπτουν περιορισμένους κινδύνους και προωθούνται σε διασύνδεση με ένα κύριο προϊόν, όπως για παράδειγμα η απώλεια ή η βλάβη γυαλιών, ορισμένων οικιακών ηλεκτρικών συσκευών ή σε σχέση με ταξιδιωτικά συμβόλαια, κρίνεται σκόπιμο να μειωθεί το ετησιο ποσό ασφαλιστρών στα 100 ευρώ ανά συμβόλαιο και χωρίς περιορισμό της χρονικής διάρκειάς του. Συνεπώς προτείνεται η ακόλουθη διατύπωση:

« (στ) το συνολικό ποσό των ασφαλιστρών δεν υπερβαίνει τα 100 ευρώ ετησίως, χωρίς περιορισμό της διάρκειας της σύμβασης.»

##### 4.2. Άρθρο 2 — Ορισμοί

4.2.1. Στο άρθρο 2 αναφέρονται οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή της οδηγίας. Εδώ υπάρχουν ορισμένες ασαφείς διατυπώσεις.

(1) COM(2000) 511 τελικό, αιτιολογική έκθεση, σημείο 2, σχόλια επί του άρθρου 1, 5η παράγραφος.

(2) ΕΕ C 340 της 10.11.1997, σ. 32.

4.2.1.1. Στο άρθρο 2 παράγραφος 3, η ασφαλιστική διαμεσολάβηση εννοείται ως: «Δραστηριότητα παρουσίασης, παροχής πληροφοριών, πρότασης ή διεξαγωγής προπαρασκευαστικών εργασιών για τη σύναψη ή σύναψη συμβάσεων ασφάλισης ή παροχής βοήθειας κατά τη διαχείριση και την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων, ιδίως σε περίπτωση επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου». Η έννοια «παρουσίαση» πρέπει να αντικατασταθεί από την έννοια «παροχή πληροφοριών» επειδή αυτή ανταποκρίνεται κατά τον καλύτερο τρόπο στην αγγλική έκδοση της πρότασης οδηγίας όπου περιλαμβάνεται η έννοια «giving information». Επιπλέον, στην περιγραφή των δραστηριοτήτων των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών πρέπει να συμπεριληφθεί και η παροχή συμβουλών στα πλαίσια της σύναψης ενός συμβολαίου. Κατά την άποψη της ΟΚΕ, στις δραστηριότητες των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών κατά την έννοια της οδηγίας δεν συμπεριλαμβάνεται η διαχείριση των ασφαλιστικών συμβάσεων. Η αποδοχή της δραστηριότητας της «ασφαλιστικής διαμεσολάβησης» δεν είναι δεδομένη με την παρουσία όλων των αναφερθέντων χαρακτηριστικών, όπως θα έπρεπε να επισημαίνεται στην οδηγία. Προτείνεται συνεπώς η ακόλουθη διατύπωση:

«(3) “Ασφαλιστική διαμεσολάβηση”: η προσφορά, προετοιμασία και σύναψη ασφαλιστικών συμβολαίων καθώς και η συναφής παροχή πληροφοριών και συμβουλών ή παροχή βοήθειας κατά την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων, ιδίως σε περίπτωση παροχής συμβουλών κατά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου, με εξαίρεση τη δραστηριότητα αποκατάστασης επαφής. Για την αποδοχή της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης αρκεί η πλήρωση ενός από τα κατωνομασθέντα χαρακτηριστικά.»

4.2.1.2. Ο ορισμός της έννοιας «ασφαλιστικός διαμεσολαβητής» στο άρθρο 2 παράγραφος 5, πρέπει να αφορά τους ανεξάρτητους ασφαλιστές (πράκτορες, εκπροσώπους μιας εταιρίας ή περισσότερων εταιριών, διαμεσολαβητές κ.λπ.) οι οποίοι δεν απασχολούνται ως υπάλληλοι μιας ασφαλιστικής εταιρείας για τη διαμεσολάβηση ασφαλιστικών συμβολαίων. Με τη διασαφήνιση αυτή, καθίσταται περιττός ο περιορισμός σύμφωνα με τον οποίο ο ορισμός της έννοιας δεν αφορά τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή υπαλλήλους αυτών που ενεργούν υπό την ευθύνη της εν λόγω ασφαλιστικής επιχείρησης. Σε σχέση με την πρόταση για το άρθρο 2 παράγραφος 3, προτείνεται η ακόλουθη διατύπωση:

«(5) “Ως ασφαλιστικός διαμεσολαβητής νοείται”: κάθε πρόσωπο το οποίο αναλαμβάνει ή ασκεί ανεξάρτητα δραστηριότητες ασφαλιστικής διαμεσολάβησης επ αμοιβή ή σε συνδυασμό με ένα προϊόν και ή μια υπηρεσία ως αμοιβή.»

4.2.2. Ανάλογα με την πρόταση που περιλαμβάνεται στο σημείο 4.2.1.2, προτείνεται η ακόλουθη τροποποίηση του άρθρου 2 παράγρ. 6:

«(6) “Ως ανασφαλιστικός διαμεσολαβητής νοείται”: κάθε πρόσωπο το οποίο αναλαμβάνει ή ασκεί ανεξάρτητα δραστηριότητες ανασφαλιστικής διαμεσολάβησης επ αμοιβή ή σε συνδυασμό με ένα προϊόν και ή μια υπηρεσία ως αμοιβή.»

4.2.3. Η πρόταση οδηγίας δεν περιλαμβάνει ορισμό της έννοιας «μητρική επιχείρηση» που αναφέρεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, εδάφιο γ. Γι αυτό προτείνεται να διατυπωθεί από την Επιτροπή ένας νέος ορισμός.

#### 4.3. Άρθρο 3 — Εγγραφή σε μητρώο

4.3.1. Στη συνέχεια της πρότασης για τη διαγραφή του άρθρου 4 — παράγραφος 1 — υποπαράγραφος 3 (βλ. σημείο 4.4.3.4 παρακάτω) προτείνεται η ακόλουθη διατύπωση του άρθρου 3, παράγρ. 2:

«(2) Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η εγγραφή των ασφαλιστικών και ανασφαλιστικών διαμεσολαβητών σε μητρώο να γίνεται υπό τον όρο ότι διαθέτουν τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα του άρθρου 4.»

4.3.2. Η εγγραφή σε μητρώο αποτελεί μια πράξη πρόσβασης στο επάγγελμα. Αντιθέτως, η απόρριψη της εγγραφής σε μητρώο αποτελεί επαγγελματικό εμπόδιο, το οποίο υποσκάπτει το θεμελιώδες δικαίωμα της ελευθερίας επαγγέλματος. Συνεπώς, η οδηγία πρέπει να προβλέπει ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διαμορφώνουν ένα σύστημα πρόσβασης με βάση τις αρχές του κράτους δικαίου και να προβλέπουν τη δυνατότητα αντίρρησης και προσφυγής στην περίπτωση απόρριψης ή ανάκλησης της εγγραφής σε μητρώο. Αυτό μπορεί να γίνει με την ακόλουθη αναδιατύπωση του άρθρου 3, παράγρ. 4:

«(4) Τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίσουν ότι οι διαμεσολαβητές, των οποίων η αίτηση εγγραφής σε μητρώο απορρίπτεται ή ανακαλείται λόγω επιβολής κυρώσεων σύμφωνα με το άρθρο 7, έχουν τη δυνατότητα να κινησουν διαδικασία αναιρέσεως. Τα κράτη μέλη οφείλουν επίσης να διασφαλίσουν την εύκολη δημόσια πρόσβαση στο μητρώο που αναφέρεται στην παράγραφο 1.»

#### 4.4. Άρθρο 4 — Απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα

4.4.1. Στο άρθρο 4 — παράγραφος 1 — υποπαράγραφος 1, διατυπώνονται τα επαγγελματικά προσόντα που πρέπει να διαθέτει ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής χωρίς να διευκρινίζεται σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται τα προσόντα αυτά και ποιο πρέπει να είναι το περιεχόμενό τους προκειμένου να επιτρέπουν στους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές να εγγράφονται στο κρατικό μητρώο. Η διατύπωση «επαρκής γενικές, εμπορικές και επαγγελματικές γνώσεις και ικανότητες» δεν αναφέρονται καμία φορά στη δραστηριότητα της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης. Καταυτόν τον τρόπο, οι ανοιχτές απαιτήσεις ως προς τις γνώσεις και τις ικανότητες των διαμεσολαβητών ενδέχεται να εγκυμονούν τον κίνδυνο, στην περίπτωση που υπάρχουν εντελώς διαφορετικές ρυθμίσεις στα μεμονωμένα κράτη μέλη, να μην είναι εφικτή η υλοποίηση του στόχου της καλύτερης προστασίας των ασφαλιζόμενων, ιδιαίτερος όσον αφορά τις απαιτήσεις που σχετίζονται με την επαγγελματική ικανότητα του διαμεσολαβητή. Χωρίς των προσδιορισμό ενός στοιχειώδους επιπέδου επαγγελματικής κατάρτισης, το οποίο να καλύπτει το θέμα της προστασίας των καταναλωτών, θα επέλθουν σοβαρές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού για τους διαμεσολαβητές στα πλαίσια του στόχου της ελεύθερης κυκλοφορίας υπηρεσιών. Ο στόχος της ασφάλισης της ισοτιμίας των εθνικών ρυθμίσεων για τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές, η οποία επιδιώκεται και με τη σύσταση 92/48/ΕΟΚ, φαίνεται ότι εξακολουθεί να μην είναι εφικτή και με την πρόταση οδηγίας.

4.4.1.1. Ενόψει των εν μέρει ιδιαίτερα υψηλών επαγγελματικών προσόντων που απαιτούν μεμονωμένα κράτη μέλη για την άσκηση

του επαγγέλματος του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, φαίνεται, ότι από την άλλη πλευρά, η θέσπιση ενιαίων απαιτήσεων όσον αφορά την επαγγελματική κατάρτιση του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή δεν είναι εφικτή μέσω μιας οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πράγμα που ωθεί την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή στο σημείο να μην προτείνει την έκδοση Οδηγίας η οποία θα περιλαμβάνει ενιαία ρύθμιση για τα θέματα της επαγγελματικής κατάρτισης. Συνιστάται όμως, σε συνδυασμό με την πρόταση του ΔΓΑΑ<sup>(1)</sup> να διατυπωθούν τουλάχιστον «στοιχειώδη πρότυπα» τα οποία θα επιτρέψουν στα μεμονωμένα κράτη μέλη να στηριχθούν σ' αυτά για να αναπτύξουν στην επικράτειά τους εκπαιδευτικά προγράμματα. Τα στοιχειώδη πρότυπα θα συμπεριλαμβάνουν έναν κατώτατο αριθμό ωρών θεωρητικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης των εν λόγω κλάδων. Τα κράτη μέλη θα μπορούν σε συνεργασία με τις επαγγελματικές ενώσεις, τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, τα επιμελητήρια και τις οργανώσεις εκπροσώπησης των εργαζομένων να καταρτίζουν να προβάλλουν και να υλοποιούν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και να θεσπίζουν ρυθμίσεις σχετικά με το βαθμό στον οποίο μπορούν να συνυπολογίζονται στις ώρες εκπαίδευσης ειδικές επαγγελματικές γνώσεις. Η εκπαίδευση θα πρέπει να ολοκληρώνεται με την υποβολή των ενδιαφερόμενων σε αντικειμενική εξέταση είτε ενώπιον ενός κρατικού φορέα, αναλόγως με τα συστήματα που ισχύουν στα κράτη μέλη, είτε ενώπιον ενός εξουσιοδοτημένου και αναγνωρισμένου από το κράτος φορέα. Κατά συνέπεια, προτείνεται να διατυπωθεί το άρθρο 4 — παράγραφος 1 — υποπάργραφος 1, κατά τον ακόλουθο τρόπο:

«(1) Οι ασφαλιστικοί και ανασφαλιστικοί διαμεσολαβητές υποχρεούνται να αποδεικνύουν ότι κατέχουν επαρκείς γενικές, εμπορικές και επαγγελματικές γνώσεις στον ασφαλιστικό τομέα τις οποίες απόκτησαν παρακολουθώντας μια θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση τουλάχιστον 300 ωρών. Εδώ μπορούν να συνυπολογίζονται και τυχόν ειδικές επαγγελματικές γνώσεις που έχουν αποκτηθεί εκτός του εκπαιδευτικού προγράμματος. Η εκπαίδευση αυτή ολοκληρώνεται με την υποβολή σε εξέταση ενώπιον ενός κρατικού ή ενός αναγνωρισμένου από το κράτος φορέα.»

4.4.2. Η ΟΚΕ υποθέτει ότι η διάταξη του άρθρου 4, παράγραφος 1, υποπάργραφος μπορεί να εφαρμοστεί και στην περίπτωση τραπεζών και ταμειωτηρίων, που εκτός από χρηματοπιστωτικές προσφέρουν και ασφαλιστικές υπηρεσίες, κατά την έννοια ότι τα διοικητικά τους όργανα πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 4 και να εγγραφούν στο μητρώο. Οι εργαζόμενοι σε αυτές τις επιχειρήσεις, οι οποίοι απασχολούνται άμεσα στον κλάδο της ασφαλιστικής ή ανασφαλιστικής διαμεσολάβησης, πρέπει να διαθέτουν γνώσεις και δεξιότητες που σχετίζονται με τις ασφαλιστικές δραστηριότητες που έχουν αναλάβει ή που ασκούν και να τελούν υπό τον έλεγχο του καταχωρημένου διοικητικού οργάνου<sup>(2)</sup>.

4.4.3. Η υποπάργραφος 3 του άρθρου 4 παράγραφος 1, επιτρέπει στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν κατά βούληση την απαίτηση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στα φυσικά πρόσωπα

που αναλαμβάνουν και ασκούν τη δραστηριότητα του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, εφόσον η κύρια επαγγελματική τους δραστηριότητα δεν είναι η ασφαλιστική διαμεσολάβηση και το εισόδημά τους δεν εξαρτάται κατά κύριο λόγο από αυτήν, μόνο εφόσον ένας ασφαλιστικός διαμεσολαβητής που πληροί τους όρους του πρώτου εδαφίου ή μια ασφαλιστική επιχείρηση έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τις ενέργειές τους και τους παρέχει την κατάλληλη βασική κατάρτιση στον τομέα αυτό.

4.4.3.1. Η εξαίρεση αυτή έρχεται σε αντίθεση με την πρόθεση της Επιτροπής για την «εξασφάλιση της εγγραφής σε μητρώο με βάση ορισμένα ελάχιστα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα κάθε προσώπου (φυσικού ή νομικού) που αναλαμβάνει ή ασκεί τη δραστηριότητα της ασφαλιστικής ή ανασφαλιστικής διαμεσολάβησης»<sup>(3)</sup>. Επίσης, έρχεται σε αντίθεση με την πρόταση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η αποτελεσματική προστασία των συμφερόντων των ασφαλιζόμενων μπορεί να επιτευχθεί μόνον εφόσον οι διατάξεις της Οδηγίας ισχύσουν για όλους τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές<sup>(4)</sup>.

4.4.3.2. Το ενδεχόμενο να υπάρχουν εθνικές ρυθμίσεις με βάση τις οποίες καθιερώνονται διαφορετικά επαγγελματικά προσόντα που πρέπει να έχουν οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές εγκυμονεί μια άνιση μεταχείριση η οποία δεν μπορεί να αιτιολογηθεί και κατά συνέπεια παραβιάζει την αρχή της ισότητας. Στην προκειμένη περίπτωση, δεν έχει σημασία αν για τα πρόσωπα τα οποία, χωρίς να είναι εγγεγραμμένα σε μητρώο, αναλαμβάνουν δραστηριότητες για μια επιχείρηση ή για έναν εγγεγραμμένο διαμεσολαβητή εγγυώνται οι «άνωτεροί τους». Η εγγύηση αυτή συμβάλει στην προστασία των ασφαλιζόμενων μόνον εφόσον έχει επέλθει ζημία λόγω παροχής εσφαλμένων συμβουλών ή ακατάλληλης διαμεσολάβησης, όχι όμως για την αποφυγή των ζημιών. Ωστόσο, προκειμένου να εξασφαλιστεί σε επαρκή βαθμό η προστασία των καταναλωτών, στόχος της οδηγίας πρέπει να είναι η αποφυγή της εσφαλμένης πληροφόρησης ή διαμεσολάβησης.

4.4.3.3. Έτσι, δεν μπορεί να γίνει σαφής διαχωρισμός της κύριας από τη δευτερεύουσα απασχόληση. Κατ' αυτόν τον τρόπο, δεν είναι σαφές κατά πόσον η απασχόληση με διαμεσολαβητικές δραστηριότητες για δύο ώρες την ημέρα πρέπει να θεωρείται ως δευτερεύουσα απασχόληση στην περίπτωση εκείνων που δεν ασκούν περαιτέρω δραστηριότητες, ή αν ισχύει το ίδιο και για εκείνους οι οποίοι απασχολούνται τη μισή μέρα ως υπάλληλοι και την άλλη μισή ως ανεξάρτητοι διαμεσολαβητές.

4.4.3.4. Συνεπώς, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή απευθύνει επείγουσα έκκληση για τη διαγραφή του εδαφίου 3, άρθρο 4 — παράγραφος 1.

4.4.4. Στην πρόταση της Επιτροπής δεν περιλαμβάνονται μεταβατικές διατάξεις για τους διαμεσολαβητές οι οποίοι απασχολούνται επί σειρά ετών στον ασφαλιστικό κλάδο. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι οι εν λόγω επαγγελματίες δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να παρακολουθήσουν εκπαίδευση προκειμένου να εγγραφούν στο μητρώο και να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους. Για το λόγο

(1) Ψήφισμα του ΔΓΑΑ (Δήλωση του Πόρτο) της 7.10.1992, Γερμανία: ασφαλιστική διαμεσολάβηση 1993, σ. 69.

(2) Έτσι υποστήριξαν και οι εκπρόσωποι της Επιτροπής στη συνεδρίαση της ομάδας μελέτης «ασφαλιστική διαμεσολάβηση» του τμήματος εσωτερικής αγοράς, παραγωγής και κατανάλωσης της ΟΚΕ στις 20 Φεβρουαρίου 2001.

(3) COM(2000) 511 τελικό, αιτιολογική έκθεση, σημείο 1.3, 1η παράγραφος.

(4) COM(2000) 511 τελικό, αιτιολογική έκθεση, σχολιασμός του άρθρου 1.

αυτό, προτείνει μια «ειδική ρήτρα» η οποία θα αντικαταστήσει το εδάφιο 3 του άρθρου 4, παράγραφος 1 και θα έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη μπορούν να μην εφαρμόζουν τις διατάξεις του εδαφίου 1 σε πρόσωπα τα οποία, τη στιγμή που τίθεται σε ισχύ ο νόμος στην επικράτειά τους με βάση την παρούσα οδηγία, απασχολούνται ήδη περισσότερο από τρία χρόνια στον τομέα της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης.»

4.4.5. Στο άρθρο 4 — παράγραφος 2 — 1ο εδάφιο, ορίζεται ότι, προϋπόθεση της εγγραφής σε μητρώο των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών διαμεσολαβητών είναι, εκτός των άλλων, να μην έχουν κηρύξει πτώχευση. Η έννοια της πτώχευσης δεν χρησιμοποιείται σε όλα τα κράτη μέλη και στη Γερμανία καταργήθηκε το 1994 με τη θέσπιση του «νόμου περί αφερεγγυότητας»<sup>(1)</sup> και αντικαταστάθηκε από την έννοια της «αφερεγγυότητας». Εκτός από την πτώχευση και την αφερεγγυότητα, υπάρχουν και άλλες αξιόποινες πράξεις οι οποίες αποκλείουν την άσκηση του επαγγέλματος του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, όπως ιδιαιτέρως τα εγκλήματα κατά της περιουσίας, όπως εκτός των άλλων στην περίπτωση κατάχρησης ή υπεξαίρεσης περιουσιακών στοιχείων. Συνεπώς, για τη διασαφήνιση και την ολοκλήρωση του άρθρου προτείνεται η ακόλουθη διατύπωση:

«... Να μην έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση κατά το παρελθόν, να μην έχει κινηθεί διαδικασία αφερεγγυότητας για τα περιουσιακά τους στοιχεία και να μην τους έχει επιβληθεί ποινή επειδή έπραξαν αδίκημα κατά ξένων περιουσιακών στοιχείων, εκτός και αν έχουν αποκατασταθεί σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.»

4.4.6. Στο άρθρο 4 — παράγραφος 4 — εδάφιο (β), η Επιτροπή προτείνει να επιτραπεί στα κράτη μέλη να θεσπίζουν μέτρα για την εξασφάλιση των πληρωμών των ασφαλιστρών και των αποζημιώσεων και να απαιτούν από το διαμεσολαβητή να διαθέτει μια χρηματοοικονομική ικανότητα που αντιστοιχεί, σε μόνιμη βάση, στο 8 % των ετήσιων καθαρών δηλωθέντων εσόδων των, με ελάχιστο όριο τα 15000 ευρώ.

4.4.6.1. Με τη διάταξη αυτή δεν είναι μόνο η πρώτη φορά που επιβάλλεται στον κλάδο αυτό η δημόσια δήλωση των εσόδων, αλλά η ίδια η απαίτηση αυτή συνεπάγεται σημαντική οικονομική επιβάρυνση. Ταυτόχρονα, η διάταξη είναι πολύ αόριστη για να μπορεί να εφαρμοστεί: για να εξασφαλίσει την τήρηση μιας παρόμοιας διάταξης, η αρμόδια υπηρεσία θα πρέπει να ασκεί διαρκείς ελέγχους, με αποτέλεσμα να προκύψει ένας σημαντικός γραφειοκρατικός φόρτος ο οποίος δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί. Επιπλέον, το ύψος της εγγύησης φαίνεται να είναι αυθαίρετο και να μην είναι πραγματικά προσανατολισμένο σε μια συγκεκριμένη ανάγκη προστασίας.

4.4.6.2. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή είναι της γνώμης ότι αρκεί να επιβληθεί στους διαμεσολαβητές η υποχρέωση του αυστηρού διαχωρισμού των χρημάτων των πελατών τους από τους επιχειρησιακούς λογαριασμούς, εφόσον έχει εξασφαλισθεί το θέμα της πτώχευσης για τους λογαριασμούς των πελατών, όπως

ορίζεται στο άρθρο 4 — παράγραφος 4 — εδάφιο (γ). Επιπλέον, η διάταξη του άρθρου 4 — παράγραφος 4 — 1η πρόταση επιτρέπει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν μέτρα για την προστασία των χρημάτων των πελατών με βάση την εθνική νομοθεσία.

4.4.6.3. Ενόψει της περιεκτικής διατύπωσης του άρθρου 4 — παράγραφος 4 — 1η πρόταση, προτείνεται να μην προστεθούν τυχόν ασφαλιστικά μέτρα στα εδάφια (α) έως και (δ) και οπωσδήποτε να διαγραφεί η απαίτηση του άρθρου 4 — παράγραφος 4 — εδάφιο (β).

4.5. Άρθρο 5 — Κοινοποίηση εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών σε άλλα κράτη μέλη

4.5.1. Στο άρθρο 5 της πρότασης της Επιτροπής περιλαμβάνεται ένα σύστημα κοινοποίησης με το οποίο θα εξασφαλιστεί η ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών και η ελευθερία εγκατάστασης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο άρθρο αυτό καθορίζεται η διαδικασία η οποία πρέπει να τηρείται από έναν εγγεγραμμένο στα μητρώα διαμεσολαβητή σε περίπτωση που ασκεί επαγγελματικές δραστηριότητες σε ένα κράτος μέλος άλλο από αυτό στα μητρώα του οποίου είναι εγγεγραμμένος. Η διαδικασία προβλέπει μια τριπλή υποχρέωση κοινοποίησης, δηλαδή του διαμεσολαβητή στις αρμόδιες αρχές της χώρας καταγωγής του, των αρμοδίων αρχών της χώρας καταγωγής στις αρχές του κράτους μέλους στο οποίο πρόκειται να αρχίσει τις δραστηριότητές του και, τέλος, των αρμοδίων αρχών της χώρας καταγωγής στον διαμεσολαβητή σχετικά με την κοινοποίηση στο μητρώο του κράτους μέλους υποδοχής. Επιπλέον, οι αρχές του κράτους μέλους υποδοχής υποχρεούνται να γνωστοποιούν στις αρμόδιες αρχές του κράτους καταγωγής τους ειδικούς όρους υπό τους οποίους πρέπει να ασκηθούν, προς το κοινό συμφέρον, οι εν λόγω επαγγελματικές δραστηριότητες στην επικράτειά του (άρθρο 5 — παράγραφος 3). Οι όροι αυτοί θα πρέπει να γνωστοποιούνται στο διαμεσολαβητή από τις αρμόδιες αρχές του κράτους καταγωγής. Σύμφωνα με τις προτάσεις του σχεδίου, η περίοδος που απαιτείται έως ότου μπορέσει ένας διαμεσολαβητής να δραστηριοποιηθεί επαγγελματικά σε ένα άλλο κράτος μέλος διαρκεί τουλάχιστον 3 μήνες και περιλαμβάνει πολλές γραφειοκρατικές πράξεις οι οποίες θα μπορούσαν να αποφευχθούν.

4.5.1.1. Ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή ότι θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο του εκσυγχρονισμού της διαδικασίας αυτής και προτείνει να εξεταστεί η δυνατότητα της δημοσίευσης του μητρώου στις ιστοσελίδες των εκάστοτε αρμόδιων αρχών, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θίγεται το κοινό συμφέρον. Η Επιτροπή προτείνει να καθιερωθεί μια παρόμοια διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη.

4.5.1.2. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συμμερίζεται απόλυτα τις εκτιμήσεις της Επιτροπής και προτείνει να αρχίσει από τώρα η προσπάθεια απλοποίησης με την αξιοποίηση των σύγχρονων μέσων επικοινωνίας.

4.5.1.3. Κατά συνέπεια, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή προτείνει την ακόλουθη αναδιατύπωση του άρθρου 5, παράγραφος 1 και 2:

<sup>(1)</sup> Γερμανία: Νόμος περί αφερεγγυότητας της 5ης Οκτωβρίου 1994 (BGBl. S. 1, 2866).

«1) Κάθε ασφαλιστικός ή αντασφαλιστικός διαμεσολαβητής που προτίθεται να ασκήσει τις επιχειρηματικές του

δραστηριότητες για πρώτη φορά σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη υπό καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών ή υπό καθεστώς ελευθερίας εγκατάστασης ενημερώνει πρώτα τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής. Οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν τον διαμεσολαβητή εντός ενός μηνός ότι μπορεί να ασκήσει τις δραστηριότητες ή να εγκατασταθεί στην επικράτειά τους. Σε περίπτωση που η πιστοποίηση αυτή δεν δοθεί ή δοθεί εκπρόθεσμα, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να αναλάβει και να ασκήσει επαγγελματικές δραστηριότητες στο κράτος μέλος υποδοχής.

2) Το μητρώο στο οποίο καταχωρούνται οι ασφαλιστικοί και αντασφαλιστικοί διαμεσολαβητές τηρείται σε κοινή ιστοσελίδα και ενημερώνεται διαρκώς από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.»

4.5.2. Σύμφωνα με το άρθρο 5 — παράγραφος 3 — τελευταία πρόταση, της πρότασης της Επιτροπής, οι αρχές του κράτους μέλους υποδοχής ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής σχετικά με τους ειδικούς όρους υπό τους οποίους πρέπει να ασκηθούν, προς το κοινό συμφέρον, οι επαγγελματικές δραστηριότητες στην επικράτειά τους. Με τη διατύπωση αυτή καθίσταται σαφές ότι η Οδηγία δεν εξασφαλίζει ούτε την ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών ούτε την ελευθερία εγκατάστασης. Ωστόσο, αυτός είναι ο στόχος της. Σε διαφορετική περίπτωση, κάθε κράτος μέλος θα μπορούσε να περιχαρακώσει την αγορά του με τη θέσπιση πρόσθετων όρων πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στο άρθρο 4. Συνεπώς, η οδηγία πρέπει να διευκρινίζει ότι οι όροι των κρατών μελών δεν μπορούν να αφορούν τις εκπαιδευτικές προϋποθέσεις κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1<sup>(1)</sup>, γι' αυτό και προτείνεται ως συμπλήρωμα του άρθρου 5, παράγραφος 3 το ακόλουθο κείμενο:

«Οι όροι των κρατών μελών δεν μπορεί να αφορούν την εκπαίδευση κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1 της πρότασης οδηγίας.»

#### 4.6. 'Αρθρο 10 — Πληροφορίες που παρέχει ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής

4.6.1. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής (Γερμανική έκδοση), «πριν από κάθε αρχική επαφή», ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής υποχρεούται να παρέχει στον καταναλωτή τις πληροφορίες που απαριθμούνται στο άρθρο 10 παράγραφος 1. Στην ουσία όμως, δεν είναι δυνατό να παρασχεθούν πληροφορίες πριν συναφθεί οποιαδήποτε επαφή. Σύμφωνα με την αγγλική έκδοση του κειμένου, η υποχρέωση παροχής πληροφοριών ισχύει «πριν τη σύναψη οποιουδήποτε αρχικού συμβολαίου». Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή είναι της άποψης ότι πρέπει να ακολουθηθεί η αγγλική έκδοση του κειμένου και ζητεί την ακόλουθη αναδιατύπωση του άρθρου:

«1) Το αργότερο πριν τη σύναψη συμβολαίου, ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής παρέχει στον καταναλωτή τις κάτωθι τουλάχιστον πληροφορίες: ...»

4.6.2. Σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 1, εδάφιο ε), ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής ενημερώνει τα πρόσωπα στα οποία ενδέχεται να καταλογιστούν ευθύνες σε περίπτωση ζημίας. Εκτός από τον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή, την επιχείρηση ή τον συνεταιίρο αυτού, το καθήκον αυτό θα μπορούσαν να αναλάβουν μόνο η ασφάλεια ευθύνης έναντι τρίτων ή η επιχείρηση με την οποία έχει συναφθεί η ασφαλιστική σύμβαση. Συνεπώς, η ΟΚΕ προτείνει την ακόλουθη αναδιατύπωση του εδαφίου:

«ε) τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (μέτοχοι ή η επιχείρηση του διαμεσολαβητή, ασφάλεια ευθύνης έναντι τρίτων του διαμεσολαβητή ή των μετόχων ή της επιχείρησης και όνομα και διεύθυνση της ασφαλιστικής επιχείρησης για την οποία δραστηριοποιείται), τα οποία φέρουν ευθύνη σε περίπτωση αμέλειας, παράβασης καθηκόντων ή ανεπαρκούς παροχής συμβουλών εκ μέρους του διαμεσολαβητή σε σχέση με την ασφαλιστική διαμεσολάβηση.»

4.6.3. Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3, πριν από τη σύναψη οποιασδήποτε συγκεκριμένης σύμβασης, οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές πρέπει να καταγράψουν τις απαιτήσεις και τις ανάγκες του πελάτη και να διευκρινίσουν γραπτώς τους λόγους στους οποίους βασίζονται οι συμβουλές τους. Στις περισσότερες περιπτώσεις η απαίτηση αυτή δεν είναι ούτε σκόπιμη ούτε πρακτική. Ο λόγος της σύναψης ασφάλειας αυτοκινήτων οχημάτων είναι η αγορά ενός οχήματος ή η επαναφορά του στην κυκλοφορία. Ο λόγος της ασφάλειας ταξιδίου καλύπτει τον κίνδυνο ασθένειας η οποία θα μπορούσε να εμποδίσει την πραγματοποίηση ενός ταξιδιού. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η σύναψη ενός συμβολαίου είναι αποτέλεσμα της σαφούς και ακέραιας βούλησης των ασφαλιζόμενων, πράγμα που σημαίνει ότι η καταγραφή των απαιτήσεων των πελατών θα οδηγήσει μάλλον στην αύξηση της γραφειοκρατίας παρά στην προστασία του καταναλωτή. Συνεπώς, η ΟΚΕ είναι της γνώμης ότι η υποχρέωση της καταγραφής εκ μέρους του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή θα πρέπει να ισχύει μόνο σε περίπτωση που αυτό επιθυμεί ο πελάτης. Στην περίπτωση αυτή, ο πελάτης πρέπει να υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως τις επιθυμίες του στον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή. Σε περίπτωση ζημίας, η αξιολόγηση της οφειλής είναι δυνατή μόνο εφόσον υπάρχουν αμφοτέρως οι σχετικές γραπτές δηλώσεις. Ωστόσο, ο διαμεσολαβητής πρέπει να είναι υποχρεωμένος να επισημαίνει τη δική του υποχρέωση καταγραφής. Κατά συνέπεια προτείνεται η ακόλουθη αναδιατύπωση του άρθρου 10 παράγραφος 3:

«3) ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής οφείλει να γνωστοποιεί στον πελάτη ότι, εφόσον αυτός το επιθυμεί, υποχρεούται να καταγράψει τις απαιτήσεις και τις ανάγκες του και να διευκρινίζει τους λόγους στους οποίους βασίζονται οι συμβουλές του, υπό τον όρο ότι και ο πελάτης θα γνωστοποιεί με τη σειρά του γραπτώς στον διαμεσολαβητή τις επιθυμίες και τις ανάγκες του.»

4.6.4. Η ΟΚΕ προτείνει στην Επιτροπή την ακόλουθη διευκρίνιση του άρθρου 10, παράγραφος 4:

«Για τους ασφαλιστικούς και αντασφαλιστικούς διαμεσολαβητές, οι οποίοι ασχολούνται με την κάλυψη των αποκαλούμενων μεγάλων κινδύνων, καθώς και για τους λεγόμενους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές που είναι συνδεδεμένοι με ασφαλιστικές αποκλειστικά για τις επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέονται, δεν ισχύουν οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3.»

(1) Εδώ ισχύει επίσης η υποσημείωση 17. Βλέπε σημείο 1.3 της αιτιολογικής έκθεσης που συνοδεύει την πρόταση οδηγίας.



## 4.7. Άρθρο 13 — Ενσωμάτωση

4.7.1. Στην πρόταση της Επιτροπής, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα Οδηγία το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2003 και ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

4.7.2. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή είναι της άποψης ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή και

σχετικά με το περιεχόμενο και τη διάρκεια των εκπαιδευτικών ή επαγγελματικών απαιτήσεων που θεσπίζουν σύμφωνα με το άρθρο 4 — παράγραφος 1 — εδάφιο 1. Κατά συνέπεια, προτείνεται να προστεθεί στο άρθρο 13 υποπαράγραφος 1, η ακόλουθη πρόταση:

«Επίσης, ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά με το περιεχόμενο και τη διάρκεια που έχουν στο κράτος μέλος οι επαγγελματικές απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 1 — παράγραφος 1 — εδάφιο 4.»

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 2001.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHS

Παράρτημα

στη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Μερίδια αγοράς των διαφόρων διαύλων κυκλοφορίας ασφαλειών σε ορισμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(%)

Χώρα	Διαμεσολαβητές		Γενικοί πράκτορες		Τράπεζες		Άμεσες ασφαλίσεις		Λοιπά	
	Ασφάλιση γενικών κλάδων	Ζωής	Ασφάλιση γενικών κλάδων	Ζωής	Ασφάλιση γενικών κλάδων	Ζωής	Ασφάλιση γενικών κλάδων	Ζωής	Ασφάλιση γενικών κλάδων	Ζωής
A (*)	14	11	5	3	77	31	3	53	1	2
B	70	50	15	10	8	25	3	5	4	10
D	15	12	72	65	12	17	5	5	6	6
DK	15	18			5	5	40	35	41	42
ESP	18		43		15		20	4		
F	19	7	39	11	5	51	2	6	35	25
FIN	10	15	10	10		45	80	30		
EL	Δεν υπάρχουν στοιχεία									
IRL	65	50	4	17		15	30	33		
I	18	3	76	42	1	36	5	19		
NL	60				15		20		5	
L	10		80		5		5			
P	16	1	59	12	4	80	14	4	7	1
S	Δεν υπάρχουν στοιχεία									
UK	70	48	18	5		15	10	2	2	33

(\*) Στην Αυστρία, οι τράπεζες μπορούν να λειτουργούν ως διαμεσολαβητές ή ως πράκτορες.

Πηγή: ΔΓΑΑ 2001.